

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE**

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE**

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU KOŚCIAŃSKIEGO
za 2023 rok**

Kościan

Marzec 2024 r.

Spis Treści.

Wstęp	3
1. Sytuacja demograficzna	4
2. Ocena sytuacji epidemiologicznej w powiecie kościańskim w 2023 roku	6
3. Zaopatrzenie ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze	16
4. Stan sanitarny kąpielisk i obiektów użyteczności publicznej	20
5. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalności leczniczą	28
6. Warunki sanitarno–higieniczne środowiska pracy	30
7. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży	37
8. Stan sanitarny obiektów Żywności i Żywienia	44
9. Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	49
10. Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	65
11. Zakończenie	67
Załącznik nr 1. Wykaz rycin	68
Załącznik nr 2. Wykaz tabel	68
Załącznik nr 3. Wykaz zdjęć	68
Załącznik nr 4. Wykaz wykresów	69

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie (PPIS) wraz z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną (PSSE) realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) oraz przepisach prawa normujących kompetencje Inspekcji Sanitarnej w zakresie:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. warunków higieniczno – sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Prowadzona była również działalność oświatowo - zdrowotna w zakresie promocji zdrowia poprzez realizację programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Kościańskim, Burmistrzami Miast i Gmin oraz z Wójtem Gminy Kościan. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia.

Ponadto współpracował z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Inspekcją Weterynaryjną, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Inspekcji Ochrony Środowiska. Prowadzono szeroką współpracę z lokalną prasą.

W przedstawionym „Stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu kościańskiego w roku 2023” ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez poszczególne komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kościanie.

Prezentowane w przedkładanym dokumencie dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2023 opracowanych na drukach, które zostały przekazane przez Główny Inspektorat Sanitarny. Stan sanitarny i sytuacja epidemiologiczna powiatu kościańskiego zostały opublikowane na stronie internetowej pod adresem <https://www.gov.pl/web/psse-koscian>.

1. Sytuacja demograficzna

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kościanie działa na obszarze obejmującym 5 jednostek administracyjnych, a mianowicie: Miasto Kościan, Gmina Kościan Miasto i Gmina Czempiń, Miasto i Gmina Krzywiń, Miasto i Gmina Śmigiel. Jest to obszar o powierzchni 722 km².

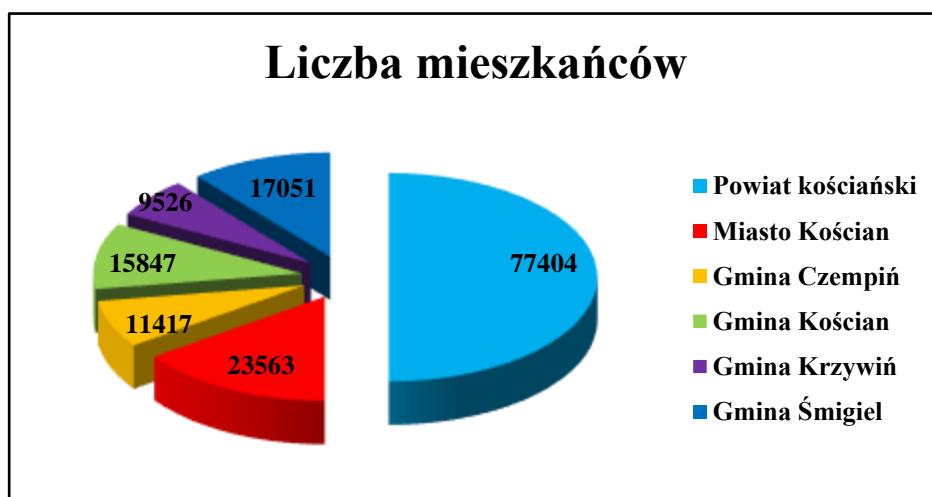
Ryc. 1. Mapa powiatu kościańskiego

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

	Liczba mieszkańców
Powiat kościański	77404
Miasto Kościan	23563
Gmina Czempień	11417
Gmina Kościan	15847
Gmina Krzywiń	9526
Gmina Śmigiel	17051

Tabela nr 1 Sytuacja demograficzna.

Wykres nr 1. Ludność w powiecie kościańskim.

Stan na dzień 10.01.2024 r.- źródło GUS.

2. Ocena sytuacji epidemiologicznej w powiecie kościańskim w 2023 roku

Dokonując oceny sytuacji epidemiologicznej w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2022, stwierdzono różnice w ilości występowania chorób zakaźnych takich jak: Ospa wietrzna, Wirusowe zapalenie wątroby, Płonica, Borelioza, Gruźlica, WZW C oraz Pogryzienia przez zwierzęta.

Jednostka chorobowa	Powiat kościański	
	Zachorowania 2022 r.	Zachorowania 2023 r.
Salmonellozy - zatrucia pokarmowe	4	4
Bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	2	1
Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	97	48
Różyczka	0	1
Płonica	3	36
Ospa wietrzna	203	297
WZW typ B	12	7
WZW typ C	0	6
Gruźlica	0	3
Zakażenia SARS-CoV-2	5113	347
Borelioza	10	15
Pogryzienia przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę ogółem	62	82

Tabela nr 2. Liczba zachorowań na choroby zakaźne w latach 2022 – 2023.

2.1. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienia ochronne, w tym objęte programem eliminacji.

W roku sprawozdawczym, tak jak w 2022 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, poliomyelitis, ostre porażenie wiotkie, kleszczowe zapalenie mózgu, ospę prawdziwą, WZW typu A, tężec.

W 2023 r. zarejestrowano 7 przypadków zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B. Zachorowania wystąpiły u 2 kobiet i 5 mężczyzn. Zachorowań w mieście było 3 natomiast na wsi 4.

Zachorowania te wystąpiły u osób nie należących do grupy szczególnie narażonych. U osób zakażonych wykryto kwas nukleinowy, osoby leczone były ambulatoryjnie.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na różyczkę, w roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań. Zachorowanie wystąpiło u 3 latka, zamieszkałego na wsi. Zachorowanie było zgłoszone przez lekarza na podstawie objawów klinicznych, żadnych badań u chłopca nie wykonano.

W 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na krztusiec w roku poprzednim nie odnotowano zachorowań. Chory to 35 letni mężczyzna, zam. na wsi, leczony ambulatoryjnie. Lekarz zgłosił zachorowanie na podstawie objawów klinicznych żadnych badań u w/w nie wykonano. Chory leczony był makrolidem, wg wytycznych. W/w był zaszczepiony wszystkimi dawkami szczepionki wg kalendarza szczepień.

W roku 2023 zarejestrowano 2 zachorowania na świnkę w roku poprzednim nie zarejestrowano tych zachorowań. Zachorowania wystąpiły u nieszczepionej 31 letniej kobiety zamieszkałej w mieście oraz u 5 letniego chłopca zamieszkałego w mieście. Chłopiec był zaszczepiony 1 dawką szczepionki.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na odrę podobnie jak w roku poprzednim. 1 czerwca 2023 r. wprowadzono Programu Szczepień Ochronnych p/HPV. W powiecie kościańskim, do programu zgłosiły się 4 placówki: Silva s.c. Przychodnia zespołu lekarza rodzinnego Czempiń, Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Śmiglu, Przychodnia Medycyny Rodzinnej „SALUS” SP.J.Renata Błażczek-Matyaszczyk, Przychodnia lekarska SIGMA-MED Kościan. Program bezpłatnych szczepień ochronnych p/HPV w 2023 r. przeznaczony był dla chłopców i dziewczynek w rocznikach 2010, 2011.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

W roku sprawozdawczym ze względu na zniesiony obowiązek kwarantanny i izolacji (28.03.2022 r.) oraz odwołanie stanu zagrożenia epidemicznego spowodowanego zakażeniem SARS-CoV-2 (01.07.2023 r.) odnotowuje się spadek zainteresowania szczepieniem przeciwko COVID-19.

W 2023 r. zarejestrowano 3 zachorowania na gruźlicę. W roku 2022 nie było zachorowania na ww. chorobę. 2 osoby to mężczyźni w wieku 64 oraz 35 lat, zamieszkali w mieście. 1 osoba, kobieta w wieku 67 lat, zamieszkała w Domu Pomocy Społecznej. W związku ze stwierdzeniem zachorowania na terenie placówki, Państwowy Powiatowy Inspektor w Kościanie zalecił przebadanie wszystkich mieszkańców mających kontakt z chorą. Placówka informowała tut. stację o bieżącej sytuacji pensjonariuszy i podjętych działaniach zaradczych. Wszyscy mieszkańcy, którzy mieli kontakt z osobą chorą otrzymali skierowania na badania RTG oraz konsultację do pulmonologa. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie zalecił objęcie nadzorem epidemiologicznym pracowników placówki. Dom Pomocy Społecznej przedłożył listę pracowników oraz podmioty lecznicze, do których są przypisani. Badaniom profilaktycznym poddanych zostało 40 osób. Pracownicy zostali zobligowani do poinformowania DPS o wynikach, mogących wskazywać na gruźlicę. Wyniki przeprowadzonych badań wśród pracowników nie wzbudziły żadnych wątpliwości co do stanu zdrowia w zakresie choroby gruźliczej. Inspekcja nie otrzymała żadnego zgłoszenia od podmiotów medycznych o rozpoznaniu ww. jednostki chorobowej. Osoby chore na gruźlicę przeszły leczenie przeciwprątkowe w Szpitalu w Ludwikowie.

Po analizie wykonawstwa szczepień, należy stwierdzić, że wyszczepialność w naszym powiecie w porównaniu do 2022 roku pogorszyła się. Przyczyną tej sytuacji są działające w całym kraju ruchy antyszczepionkowe. W związku z tym faktem wszczyna się postępowania egzekucyjne wobec opornych rodziców. W 2023 r. wydano 51 tytułów wykonawczych, sprawy zostały skierowane do Wojewody Wielkopolskiego celem wszczęcia egzekucji administracyjnej. Dla porównania w roku 2022, wydano 23 tytuły wykonawcze.

2.2. Neuroinfekcje oraz choroby meningokokowe i pneumokokowe i wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

W 2023 r. nie zarejestrowano zachorowań na Choroby meningokokowe, Pneumokokowe i wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

2.3. Choroby odzwierzęce.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na takie choroby jak: Tasiemczycę, Toksokarozę, Włośnicę.

W 2022 r. wystąpiło 1 zachorowanie na Listeriozę, w 2023 r. nie odnotowano takiego zachorowania.

2.4. Inne choroby zakaźne.

Dokonując oceny sytuacji epidemiologicznej roku sprawozdawczego tj. 2023 w porównaniu do 2022 r. stwierdzono różnice w ilości zarejestrowanych chorób zakaźnych.

W roku 2023 zarejestrowano o 49 przypadków mniej wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy i norowirusy. Odnotowano o 1 zachorowanie mniej na bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.

Zarejestrowano o 24 więcej zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem w 2022 r. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 40 takich przypadków, a w roku 2022 było 16 przypadków.

W 2023 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, wśród dzieci do lat 2. W 2022 r. nie było takich zachorowań .

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek zakażenia jelitowego wywołanego przez *E. coli*, a w roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*, a w roku 2022 odnotowano 2 takie zachorowania.

W roku sprawozdawczym tak samo jak w roku poprzednim zarejestrowano 9 przypadków wywołanych przez *Clostridium difficile*. Dwa przypadki były leczone ambulatoryjnie, a pozostałe były hospitalizowane. 1 zachorowanie wystąpiło u dziewczynki 14 letniej zamieszkałej w mieście, a pozostałe wystąpiły u osób powyżej 44 lat, cztery przypadki zachorowań wystąpiły u osób zamieszkałych w mieście i cztery zamieszkałych na wsi.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

W 2023 r. zarejestrowano 4 przypadki pojedynczych zatruc pokarmowych wywołanych przez Salmonellozy, czyli tak samo jak w 2022 r.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 36 przypadków zachorowań na szkarlatynę, a w poprzednim roku tylko 2 przypadki, więc liczba zachorowań zwiększyła się o 34.

Zachorowania odnotowano wśród 21 dziewczynek i 15 chłopców. Zachorowań w mieście było 14 przypadków a na wsi 22 przypadki.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na różę, tak samo jak w roku poprzednim.

W roku 2023 nie zarejestrowano zachorowań na legionelozę, podobnie jak w poprzednim roku.

W 2023 r. zarejestrowano 297 przypadków zachorowań na ospę, liczba zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 94 przypadki. Były to przypadki zachorowań głównie pojedyncze. W roku 2022 zarejestrowano ich 203.

W roku 2023 zarejestrowano 1 zachorowanie na różyczkę w roku poprzednim zachorowań nie odnotowano. Zachorowanie wystąpiło u 2 - letniego chłopca. Lekarz zgłosił zachorowanie na podstawie objawów, żadnych badań laboratoryjnych nie wykonano.

W roku 2023 odnotowano 1 zachorowanie na rzeżączkę. W roku poprzednim nie było zachorowań. Zachorowanie wystąpiło u 42 letniego mężczyzny zamieszkałego na wsi.

W 2023 r. zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na kiłę, w poprzednim roku zachorowania były dwa. Zarejestrowane przypadki nie były hospitalizowane.

Zachorowania wystąpiły:

- 1 przypadek u 42 letniego mężczyzny zamieszkałego w mieście,
- 1 przypadek u 28 letniego mężczyzny zamieszkałego na wsi,
- 1 przypadek u 33 letniego mężczyzny zamieszkałego w mieście,
- 1 przypadek u 24 letniego mężczyzny zamieszkałego na wsi.

W roku sprawozdawczym potrzebą szczepień przeciw wściekliźnie objętych zostało 12 osób, czyli o 6 osób więcej niż w 2022 r.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 nowo wykryty przypadek zakażenia HIV, o 2 przypadki mniej niż w 2022 r.

2.5. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W 2023 r. tak jak w poprzednich latach nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome i czerwonkę. W 2023 r. zarejestrowano 4 zachorowania na Salmonelozę jako pojedyncze zatrucia pokarmowe, tak samo jak w roku 2022. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych nie udało się ustalić źródła zakażenia.

W 3 przypadkach zachorowań czynnikiem etiologicznym była Salmonella Enteritidis:

- 1 zachorowanie wystąpiło u 8 letniego chłopca zamieszkującego na wsi,
- 1 zachorowanie wystąpiło u 4 letniego chłopca zamieszkującego na wsi,
- 1 zachorowanie wystąpiło u 2 letniej dziewczynki zamieszkującej na wsi.

W jednym przypadku zachorowanie wywołane było Salmonellą Abony, które wystąpiło u 70 letniego mężczyzny zamieszkującego w mieście.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 32 biegunki u dzieci do lat 2 i liczba ta zmniejszyła się o 13 w porównaniu do roku 2022, w którym zarejestrowano 45 zachorowania. Hospitalizowane były wszystkie dzieci, w badanym kale wyhodowano rotawirusy, norowirusy, u 1 dziecka wykryto E.coli.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 przypadki nosicielstwa pałeczek Salmonella, są to nowo zarejestrowane osoby, u których pałeczki salmonelli utrzymywały się jeszcze po przeleczeniu ale po dalszych kontrolnych badaniach osoby zostały w 2023 r. skreślone z rejestru.

2.6. Zatrucia chemicznymi środkami ochrony roślin.

W 2023 r. podobnie jak w roku 2022 nie zarejestrowano w naszym powiecie zatruc środkami ochrony roślin.

2.7. Zapobieganie wściekliznie.

W roku 2023 przeprowadzono 82 wywiady w związku z pogryzieniem przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, u 12 osób podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie. Były to osoby pokąsane przez psy i koty. Osoby te zostały skierowane do Punktu Szczepień p/wściekliznie,

gdzie lekarz podjął decyzję o konieczności zaszczepienia ich w związku z pogryzieniem przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę.

W roku sprawozdawczym w jednym przypadku pokąsania przez kota, wystąpiło podejrzenie wścieklizny. Wynik sekcji zwłok zwierzęcia wykonany w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Poznaniu wykazał wynik wątpliwy. W związku z powyższym, zwłoki kota zostały wysłane i ponownie przebadane w Państwowym Instytucie Weterynarii w Puławach. Wścieklizna została wykluczona.

Właścicielka kota, została poddana szczepieniu poekspozycyjnemu przeciwko wściekliznie. Po przyjęciu 3 dawek szczepionki, ze względu na negatywny wynik badania, szczepienie zostało przerwane.

2.8. Ogniska epidemiczne.

W 2023 r. zarejestrowano 1 ognisko zachorowań na COVID-19, które wystąpiło na Oddziale Rehabilitacji w SPZOZ w Kościanie oraz 1 ognisko na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w SPZOZ Kościan czynnikiem etiologicznym była Klebsiella Pneumoniae MBL NDM+ zakaziło się 4 osoby. Podjęto działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne, w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie. Do głównych działań należało: izolacja zakażonych pacjentów, edukacja personelu i osób odwiedzających oraz dodatkowa dezynfekcja oddziału. Dla porównania w roku 2022 zarejestrowano 10 ognisk zachorowań na COVID-19.

2.9. Koronowirus SARS-CoV-2

COVID-19, to choroba wywoływana przez koronowirusa SARS-CoV-2, jest wysoce zaraźliwa. Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła, że trwająca od 2019 r. epidemia w dalszym ciągu jest globalnym zagrożeniem zdrowia publicznego.

Nazwa COVID-19 została ogłoszona przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) i tak „CO”- w nazwie oznacza koronę „Vi”-wirus, a liczba 19 wskazuje na rok pojawienia się wirusa. Koronowirus SARS-CoV-2 jest to wirus należący do rodziny koronowirusów, który jest wirusem odpowiedzialnym za zakażenia układu oddechowego. Po raz pierwszy wirus ten zidentyfikowano w grudniu 2019 r., który wywołał chorobę o nazwie COVID-19.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Główne objawy zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2, to: gorączka, kaszel, duszności, bóle mięśni, ból głowy, gardła, utrata węchu, smaku, biegunka.

W zapobieganiu zachorowaniom COVID-19, decydującą rolę odgrywa zachowanie wszystkich obowiązujących standardów sanitarnych, czyli DDM (dystans-dezynfekcja-maseczki).

Dystansowanie - unikanie miejsc zatłoczonych, w których wirus rozprzestrzenia się szybko, zwłaszcza w czasie kaszlu i kichania, w znamienny sposób ogranicza rozprzestrzenianie się zakażenia. Przestrzeganie zaleceń, w których określono odległości między osobami oraz dopuszczalne liczby osób przebywających na określonej powierzchni, stanowią utrudnienie, ale w znamienny sposób ograniczają przekazywanie zakażenia.

Dystansowanie społeczne jest metodą przeciwdziałania szerzeniu się epidemii i sprowadza się do działań służących utrzymywaniu fizycznego dystansu między ludźmi i zmniejszaniu częstotliwości kontaktów między członkami danej społeczności. Dystansowanie społeczne ma szczególne znaczenie we wczesnym okresie epidemii, zasadniczym jej celem jest bowiem ograniczanie transmisji wirusa, a tym samym odciążenie systemu zdrowotnego poprzez spowolnienie i zmniejszenie liczby zachorowań w krótkim czasie.

Takie postępowanie umożliwia dostosowanie zdolności systemu ochrony zdrowia do powstałych zadań, wynikających ze wzrostu liczby zakażonych. Częste mycie i dezynfekcja rąk ma istotne znaczenie sanitarne, które umożliwia przerwanie łańcucha transferu wirusa. Procedura mycia jest powszechnie znana, ale tylko w części stosowana. Zaleca się, aby po etapie mycia rąk zastosować płyn dezynfekujący.

Noszenie maseczek ochronnych ogranicza rozprzestrzenianie się wirusów drogą kropelkową oraz ich osiadanie na sąsiadujących przedmiotach, na których mogą przetrwać przez wiele godzin.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Zachorowania na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023 r. kształtowały się następująco:

Miesiąc	Powiat kościański	
	Ilość zachorowań 2022	Ilość zachorowań 2023
Styczeń	1 159	8
Luty	2 685	25
Marzec	768	44
Kwiecień	22	14
Maj	5	2
Czerwiec	5	0
Lipiec	35	0
Sierpień	117	1
Wrzesień	246	10
Październik	57	24
Listopad	9	68
Grudzień	5	151
RAZEM	5113	347

Tabela nr 3. Liczba zachorowań na koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2022 -2023.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Miesiąc	Liczba zgonów w 2022 r.	Liczba zgonów w 2023 r.
Styczeń	17	0
Luty	15	0
Marzec	4	1
Kwiecień	1	0
Maj	0	0
Czerwiec	0	0
Lipiec	0	0
Sierpień	0	0
Wrzesień	0	0
Październik	0	0
Listopad	0	0
Grudzień	0	0
RAZEM	37	1

Tabela nr 4. Zgony na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023.

Wiek w latach	Liczba zgonów w 2022 r.	Liczba zgonów w 2023 r.
11 - 20	0	1
20 - 29	0	0
30 - 39	1	0
40 - 49	0	0
50 - 59	0	0
60 +	36	0
RAZEM	37	1

Tabela nr 5. Zgony na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023 wg wieku.

W 2023 r. zarejestrowano 347 zachorowań na Covid-19, a w roku poprzednim 5113 przypadków czyli o 4766 mniej. Przeprowadzane były wywiady z osobami zakażonymi i zgłoszenia rozwiązywane były w systemie SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

W 2023 r. w powiecie kościańskim z powodu COVID-19 zmarła 1 osoba. Był to 15 letni chłopiec, zamieszkały na wsi. Chłopiec chorował również na choroby przewlekłe.

W roku sprawozdawczym tak jak w roku poprzednim prowadzony była nadzór nad wariantami wirusa SARS-Cov-2. Przeprowadzane sekwencjonowanie - dokładne i wieloskładnikowe badanie genomu wirusa SARS-CoV-2, pozwoliło na określenie wariantu panującego wirusa. W 2022 roku w powiecie kościańskim występował wariant omicron koronawirusa: BA.2, BA.5. W roku 2023 r. w dalszym ciągu występującym w powiecie kościańskim był wariant omicron: BA.2.75, BFX, XBB oraz XBB.1.5 zwany potocznie Krakenem.

Szczepienia przeciwko SARS-CoV-2 są obecnie jedyną racjonalną alternatywą walki z rozprzestrzeniającym się zakażeniem.

Ze względu na zniesiony obowiązek kwarantanny i izolacji (28.03.2022 r.) oraz odwołanie stanu zagrożenia epidemicznego spowodowanego zakażeniem SARS-CoV-2 (01.07.2023 r.) odnotowuje się spadek zainteresowania szczepieniem przeciwko COVID-19.

Mimo wielu wątpliwości i niepewności podjęte decyzje na całym świecie wyrażają pełną akceptację dla tej metody ograniczania zakażenia.

3. Zaopatrzenie ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze

Na terenie powiatu kościańskiego w 2023 r. wodę do spożycia dostarczały 23 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Państwowa Inspekcja sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.), w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) oraz w oparciu o ustawę z dnia 7 marca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 537 z późn. zm.).

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE**

Lp.	Administrator	Wodociągi według dobowej produkcji wody (w m ³ /dobę)		
		<100	101 - 1000	1001-10000
1.	Wodociągi Kościańskie Sp. z o. o. ul. Czempińska 2, 64-000 Kościan			Kościan
2.	Urząd Gminy w Kościanie, ul. Młyńska 15, 64-000 Kościan		Katarzynin Stare Oborzyska Wławie Mikoszki Racot	
3.	Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o., ul. Harcmistrza Łukomskiego 19, 64-030 Śmigiel		Śmigiel Robaczyn Przysieka Polska Bronikowo Brońsko Sławie	
4.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Czempiniu Sp. z o. o. ul. Polna 2, 64-020 Czempień		Czempień Kolejowa Głuchowo Jasień Gorzyczki Czempień Borówko Piotrowo	
5.	Zakład Usług Wodnych Sp. z o. o. we Wschowie, ul. Nowopolna 5, 67-400 Wschowa	Rąbiń Bielewo Rąbinek	Żelazno	Rogaczewo Małe

**Tabela nr 6. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu kościańskiego
wg wydajności dobowej produkcji**

W roku 2023 objęto nadzorem sanitarnym wszystkie wodociągi będące w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kościanie.

Ilość wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę zmieniła się w porównaniu z rokiem ubiegłym. Po modernizacji i rozbudowie został włączony do eksploatacji wodociąg publiczny Racot, którego administratorem jest Urząd Gminy Kościan, ul. Młyńska 15, 64-000 Kościan. Odremontowane ujęcie zostało oparte o istniejące studnie.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Wodociąg został zmodernizowany o nowe aeratory ciśnieniowe, komory reakcji - klarowniki, I stopień filtracji składa się z 3 filtrów ciśnieniowych pośpiesznych - odżelaziaczy, aerator ciśnieniowy, II stopień filtracji składa się z 3 filtrów ciśnieniowych pośpiesznych - odmanganiaczy. Dezynfekcja wody prowadzona okresowo podchlorynem sodu.

Na terenie powiatu kościańskiego 4 wodociągi produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące powyżej 5000 osób podlegają raportowaniu do Komisji Europejskiej. Są to:

- wodociąg publiczny Kościan sprzężony z 2 stacji uzdatniania – ujęcie Jesionowa i ujęcie Łazienki, zlokalizowany na terenie miejskim, którego administratorem są Wodociągi Kościańskie Spółka z o. o., ul. Czempieńska 2, 64-000 Kościan. Jest największym wodociągiem pod względem ilości produkowanej wody i liczby zaopatrywanej ludności. Produkcja wody wynosi 5487 m³/dobę, zaopatruje ok. 30 000 mieszkańców. Ujęcie Jesionowa razem z ujęciem Łazienki zaopatruje nie tylko miasto Kościan, ale również miejscowości takie jak: Kurza Góra, Kielczewo, Kokorzyn, Sierakowo, Szczodrowo.

- wodociąg publiczny Śmigiel, zlokalizowany na terenie miejskim, którego administratorem jest Zakład Komunalny w Śmiglu spółka z o. o. ul. Harcmistrza Łukomskiego 19, 64-030 Śmigiel. Produkcja wody wynosi 898,93 m³/dobę, zaopatruje 5885 mieszkańców. W/w wodociąg zaopatruje miasto Śmigiel jak również okoliczne miejscowości: Poladowo, Nowa Wieś, Nowy Świat, Koszanowo (ul. Glinkowa, Dworska i Łąkowa).

- wodociąg publiczny Czempień Kolejowa, zlokalizowany na terenie miejskim, którego administratorem jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Czempiniu Sp. z o. o. ul. Polna 2, 64-020 Czempień. Produkcja wody wynosi 655,3 m³/dobę, zaopatruje 5877 mieszkańców. W/w wodociąg zaopatruje część miejscowości Czempień i Stare Tarnowo, Słonin oraz miejscowość Iłowiec z gminy Brodnica.

- wodociąg publiczny Rogaczewo Małe, zlokalizowany na terenie wiejskim, którego administratorem jest Zakład Usług Wodnych we Wschowie, Sp. z o. o. ul. Nowopolna 5. Produkcja wody wynosi 1653,42 m³/dobę, zaopatruje 7413 mieszkańców. Wodociąg ten zaopatruje w wodę miasto Krzywiń oraz miejscowości leżące w gminie Krzywiń. Są to miejscowości: Rogaczewo Małe, Rogaczewo Wielkie, Kopaszewo, Jerka, Łuszkowo, Zbęchy Pole, Zbęchy, Gierłachowo, Bieżyń, Mościszki, Cichowo, Łagowo, Krzywiń, Boża Wola, Teklimyśl, Nowy Dwór i Bielewo.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Pozostałe funkcjonujące wodociągi to: Robaczyn, Brońsko, Przysieka Polska, Splawie, Wławie, Bronikowo, Bielewo, Żelazno, Rąbiń, Racot, Katarzynin, Stare Oborzyska, Mikoszki, Rąbinek, Gorzyczki, Piotrowo, Głuchowo, Jasień, Czemiń Borówko.

W roku 2023 z dniem 22 sierpnia z użytkowania została wyłączona SUW Czemiń Borówko. W wyniku wyłączenia w/w SUW mieszkańcy są zaopatrywani w wodę do spożycia z wodociągu publicznego Czemiń Kolejowa. Przyczyną wyłączenia była awaria stacji transformatorowej. Wykonano również opróżnienie i czyszczenie zbiorników retencyjnych. Po ponownym napełnieniu zbiorników wyniki badań wody były nieprawidłowe pod względem mikrobiologicznym. Do końca roku 2023 nie włączono SUW Czemiń Borówko.

Wszystkie wodociągi zostały objęte nadzorem sanitarnym i wszystkie produkowały wodę dobrej jakości za wyjątkiem wodociągu publicznego Jasień. W dniu 03.10.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia dostarczanej przez wodociąg publiczny Jasień do dnia 05.02.2024 r. W/w decyzja została wydana z uwagi na przekroczonego poziom mętności i zawartość związków manganu i żelaza. Z uwagi na utrzymujące się przekroczenie zawartości związków manganu, została wydana decyzja zmieniająca termin wykonania obowiązku doprowadzenia jakości wody w zakresie zawartości manganu do wymagań określonych w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) do dnia 5 sierpnia 2024 r.

Oceny jakości wody dokonywano w oparciu o analizę uzyskanych wyników badań laboratoryjnych na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Łącznie zostały pobrane 252 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznych przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz 160 próbek wody w ramach kontroli urzędowych przez organy PIS. Próbki do badań zostały pobrane z punktów zgodności urządzeń wodociągowych, zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem poboru prób wody na rok 2023.

Częstotliwość poboru próbek w 2023 r. ustalono na podstawie wielkości średniorocznej produkcji wody w m³/dobę z 2022 r. z poszczególnych wodociągów – zgodnie z wymaganiami cytowanego wyżej rozporządzenia. Badania wody realizowane były w oparciu o monitoring kontrolny (parametry grupy A), monitoring przeglądowy (parametry grupy B)

oraz potrzeby wynikające z bieżącego nadzoru sanitarnego. Badania jakości wody z kontroli urzędowej PIS w zakresie monitoringu kontrolnego oraz częściowo przeglądowego w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywano w akredytowanym Laboratorium Badań Wody Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lesznie, natomiast w zakresie monitoringu przeglądowego (metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody) w akredytowanym Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Sporadycznie w wodzie występowały zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C po 72 h oraz przekroczenia parametrów fizykochemicznych: związków żelaza, manganu, mętności, barwy, sodu, azotanów. Każdorazowo przedsiębiorstwa wodociągowe podjęły działania naprawcze mające na celu bezzwłoczne wyeliminowanie przekroczeń. Działania naprawcze polegały m.in. na zwiększeniu częstotliwości płukania filtrów i sieci, czyszczeniu aeratorów, wyczyszczeniu zbiorników retencyjnych czy przeprowadzenia dezynfekcji sieci wodociągowej. Sytuacje związane z wystąpieniem przekroczeń nie zagrażały zdrowiu konsumentów.

W roku sprawozdawczym w zakresie sanitarno-technicznym skontrolowano 22 wodociągi. Przeprowadzono łącznie 23 kontrole. W roku sprawozdawczym w tej grupie wodociągów nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego i nie wydawano decyzji w tej sprawie.

4. Stan sanitarny kąpielisk i obiektów użyteczności publicznej

4.1. Kąpieliska naturalne i baseny sztuczne

W sezonie letnim 2023 w powiecie kościańskim funkcjonowały 3 kąpieliska: Kąpielisko Nowy Dębiec, Kąpielisko Plaża Miejska w Krzywiniu, Kąpielisko Plaża Główna Cichowo.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie sprawował nadzór nad jakością wody w kąpieliskach w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem tj. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 poz. 255). Organizatorzy kąpielisk posiadają opracowane profile wody w kąpielisku zawierające opisy cech fizycznych, geograficznych i hydrogeologicznych wody.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

W ramach kontroli urzędowej przed sezonem z kąpielisk zostały pobrane próbki wody oraz dokonano oceny wizualnej wody w celu dokonania oceny jej jakości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie wydał ocenę dla tych kąpielisk. Woda nadawała się do kąpiel. W sezonie letnim zostały pobrane próbki wody jeszcze 3-krotnie na zlecenie organizatorów kąpielisk. Próbki zostały pobrane zgodnie z wcześniej ustalonym z Inspekcją Sanitarną harmonogramem poboru próbek. W roku 2023 wydano 12 ocen jakości wody na kąpieliskach. Woda we wszystkich kąpieliskach przez cały sezon była przydatna do kąpiel. W czasie trwania sezonu kąpielowego nie stwierdzono żadnych zanieczyszczeń takich jak: przedmioty pływające, osady smoliste, oleje mineralne. Wszystkie kąpieliska zakończyły sezon 03.09.2023 r. Przez cały sezon kąpielowy nie stwierdzono obecności sinic w wodzie.

Informacje o jakości wody w kąpielisku oraz o panujących warunkach na bieżąco umieszczane były przez organizatora i Państwowego Inspektora Sanitarnego w Kościanie w Serwisie kąpieliskowym i były dostępne dla społeczeństwa na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego lub poprzez strony internetowe Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Kościanie.

Kontrole na kąpieliskach nie wykazały nieprawidłowości. Organizatorzy kąpielisk właściwie przygotowali i utrzymywali infrastrukturę kąpielisk do użytkowania. Mając na uwadze bezpieczeństwo kąpiących się, wytyczono strefy głębokościowe, a na jednym z kąpielisk wyznaczono strefę dla dzieci kąpiących się. Zapewniono również ratowników WOPR. Wszystkie kąpieliska były prawidłowo oznakowane wymaganymi tablicami informacyjnymi i posiadały regulaminy korzystania z akwenów.

Po zakończeniu sezonu kąpielowego dla 3 kąpielisk przeprowadzono klasyfikację jakości wody (ocena została sporządzona na podstawie czterech sezonów kąpielowych). Jakość wody w 2 kąpieliskach oceniono jako **doskonałą** (Kąpielisko Nowy Dębiec i Kąpielisko Plaża Główna Cichowo), natomiast w jednym kąpielisku jako **dobrą** (Kąpielisko Plaża Miejska w Krzywiniu).

Wyszczególnienie		Liczba obiektów				
		wg ewidencji za rok 2023	skontrolowanych	w których jakość wody nie odpowiada wymaganiom		
				ogółem	mikrobiologicznym	Inne wymagania
Kąpieliska		3	3	-	-	-
w tym	morskie	-	-	-	-	-
	śródlądowe	3	3	-	-	-
Miejsca wykorzystywane do kąpielii		0	0	-	-	-

Tabela nr 7. Liczba kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpielii

4.2. Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Kościanie znajdują się 2 baseny: 1 basen kąpielowy otwarty w Śmiglu czynny sezonowo oraz 1 basen – pływalnia kryta w Kościanie czynny cały rok. Basen kąpielowy w Śmiglu w sezonie letnim 2023 nadal nie prowadził działalności.

Basen w Kościanie posiada następujące niecki basenowe: niecka sportowa, niecka rekreacyjna, brodzik oraz 2 whirlpoole. W obiekcie znajdują się do dyspozycji 4 rodzaje saun (sauny fińskie, sauna parowa, sauna na podczerwień). Do schłodzenia ciała po wyjściu z sauny służy niecka przeznaczona do kąpielii w zimnej wodzie lub kostkarka lodu. Dodatkowo można korzystać z tarasu zewnętrznego.

W pomieszczeniu piwnicznym znajduje się grotta solna oraz pomieszczenia do wykonywania masażów.

Przeprowadzona kontrola w obiekcie nie wykazała uchybień. Stan techniczny i sanitarny obiektu dobry.

Próbki wody zostały pobierane do badań zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, częstotliwość pobierania próbek, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny oraz sposób informowania ludności o jakości wody na pływalniach określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tj. Dz. U. z 2022 poz. 1230). Próbki wody były pobierane w ramach kontroli urzędowej przez PIS oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez administratora basenu.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Rodzaj kontroli	Liczba badań w kierunku bakterio-logicznym	Liczba badań w kierunku fizykochemicznym	w tym ile z przekroczeniami	przekroczone parametry	Uwagi
Kontrola urzędowa	25 (w tym 8 prób w kierunku <i>Legionella sp.</i>)	9	1	bakterie z rodzaju <i>Legionella sp.</i>	Po wprowadzeniu działań naprawczych polegających m.in. na przeprowadzeniu kilkukrotnej dezynfekcji szokowej, dokonaniu przegrzania instalacji, płukaniu instalacji woda odpowiadała wymaganiom rozporządzeni Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tj. Dz. U. z 2022 poz. 1230).
Kontrola wewnętrzna	151 (w tym 44 prób w kierunku <i>Legionella sp.</i>)	221	43	azotany, chlor związany, chlor wolny, chloroform, pH	Były to pojedyncze przekroczenia, nie zagrażające zdrowiu

Tabela nr 8. Liczba pobranych próbek wody Basen Kościan

ogółem	w tym ile poborowych	w tym ile protokolarnych	uwagi:
4	4	1	-

Tabela nr 9. Liczba przeprowadzonych kontroli Basen Kościan

4.3. Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty użyteczności publicznej stanowią zróżnicowaną grupę zarówno pod względem ich przeznaczenia jak i wymagań sanitarnych, których spełnienie jest warunkiem ich bezpiecznego użytkowania. W roku 2023 na terenie powiatu kościańskiego podobnie jak w latach poprzednich kontrole zostały poddane wybrane grupy obiektów użyteczności publicznej m.in. obiekty świadczące usługi fryzjerskie i/lub kosmetyczne, odnowy biologicznej, bazy noclegowej, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, obiekty obsługi pasażerów zbiorowego transportu publicznego, a także cmentarze i środki transportu do przewozu zwłok. Łącznie przeprowadzono 104 kontrole.

4.3.1. Ustępy publiczne

W rejestrze Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kościanie znajdują się 3 ustępy publiczne w: Kościanie, Czempiniu i Śmiglu. Obiekty czynne przez cały rok.

Skontrolowano wszystkie ustępy znajdujące się w ewidencji. Kontrola wykazała, iż obiekty znajdują się w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Kontrolą objęto również ustępy, które funkcjonują tylko w sezonie letnim przy kąpieliskach (w Nowym Dębcu, Cichowie i Krzywiniu). Wszystkie toalety posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Obiekty na bieżąco sprzątane i dezynfekowane oraz właściwie wyposażone w środki do utrzymania higieny osobistej użytkowników. Dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona prawidłowo. Kontrole nie wykazywały nieprawidłowości.

4.3.2. Domy pomocy społecznej oraz dzienna i całodobowa pomoc społeczna

Pod nadzorem PSSE w Kościanie znajdują się 2 domy pomocy społecznej (DPS Jarogniewice i DPS Mościszki), 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę funkcjonująca jako Dom Opieki dla Osób Starszych pod nazwą „Pałacyk pod Dębami”, 1 placówka zapewniająca dzienną i całodobową opiekę funkcjonująca jako Dom dziennego i całodobowego pobytu seniora BUNIA oraz 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

tj. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kościanie, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kościanie i Ośrodek Wsparcia dla osób z zaburzeniami Psychicznymi w Kościanie.

W roku 2023 w w/w obiektach przeprowadzono 5 kontroli pod kątem sanitarnym i technicznym, 2 kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi oraz 1 kontrolę interwencyjną. Została wydana 1 decyzja administracyjna nakazująca usunięcie nieprawidłowości związanych z niewłaściwym stanem technicznym pomieszczeń, 1 decyzja przedłużająca wykonanie obowiązków wcześniej wydanej decyzji administracyjnej oraz 3 decyzje płatnicze za stwierdzone nieprawidłowości. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały, iż stan obiektów ulega systematycznej poprawie, zgodnie z zaplanowanymi pracami remontowymi. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie potwierdziła stawianych zarzutów.

4.3.3. Zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne i inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej)

Stałym nadzorem objęte są 72 zakłady fryzjerskie, 86 zakładów kosmetycznych i 24 inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług. Ogółem wykonano 21 kontroli w zakładach fryzjerskich, 18 w zakładach kosmetycznych i 6 kontroli w innych zakładach. Stan sanitarny i techniczny obiektów w tej grupie nie budził zastrzeżeń. We wszystkich obiektach dezynfekcja prowadzona jest w sposób prawidłowy. W obiektach stosowana jest dezynfekcja chemiczna, a w niektórych zakładach dodatkowo sterylizacja promieniami UV. Rzadko stosowane są aparaty kulkowe.

W zakładach kosmetycznych dodatkowo do sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku stosowane są myjki ultradźwiękowe i/lub autoklawy, w zależności od zakresu świadczonych usług.

Zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek wykonywane są w rękawiczkach jednorazowego użytku, przy pomocy jednorazowych narzędzi lub narzędzi wielokrotnego użytku.

W czasie kontroli zwraca się uwagę na stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, wyposażenia i urządzeń zapewniających utrzymanie porządku i czystości w obiekcie, sposób przechowywania kosmetyków oraz narzędzi fryzjerskich i kosmetycznych, ich dezynfekcję i sterylizację, terminy ważności środków dezynfekcyjnych i postępowanie z bielizną. W kontrolowanych zakładach stosowano bieliznę jednorazowego oraz wielokrotnego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku oddawana jest do pralni zewnętrznych. Fartuchy ochronne prane są we własnym zakresie poza miejscem świadczenia usług lub oddawane do pralni razem z bielizną wielokrotnego użytku. W zakładach kosmetycznych, zwraca się ponadto uwagę na sposób postępowania z odpadami infekcyjnymi związanymi z zanieczyszczeniem materiałem organicznym. W gabinetach traktowane są one jako odpady medyczne, które bezpośrednio po użyciu wyrzucane są do szczelnych pojemników i usuwane zgodnie z przepisami o odpadach medycznych. Właściciele wówczas mają podpisane umowy na odbiór odpadów o kodzie 180 103 oraz dokumenty potwierdzające ich odbiór. Do czasu odbioru przechowywane są w sposób odpowiedni.

4.3.4. Zakłady tatuażu i zakłady odnowy biologicznej

W rejestrze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kościanie znajduje się 1 zakład tatuażu, którego objęto kontrolą oraz 18 zakładów odnowy biologicznej, z których 8 poddano kontroli. Kontrole przeprowadzone były pod kątem sanitarno – technicznym i nie wykazały nieprawidłowości. W zakładzie tatuażu bielizna i sprzęt wykorzystywane przy świadczeniu usług są jednorazowego użytku, sterylnie zapakowane. Maszynki do tatuażu nie wymagają sterylizacji (posiadają wymienne końcówki jednorazowego użytku), podczas zabiegów są odpowiednio zabezpieczone. Dezynfekcja sprzętu w obiektach prowadzona prawidłowo i z odpowiednią częstotliwością. Obiekty spełniają ogólne wymagania sanitarno – higieniczne.

4.3.5. Obiekty komunikacji publicznej

W tej grupie obiektów skontrolowano ogółem 4 obiekty PKP oraz 1 obiekt PKS. Budynki dworców PKP bez ubytków i większych uszkodzeń. Przyległy teren czysty i zadbane. Dworzec PKP w Kościanie przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych (posiada podjazd oraz toalety dla niepełnosprawnych).

Dworzec PKP Stare Oborzyska nadal nie jest użytkowany – podróżni nie korzystają z budynku dworca z uwagi na brak wyznaczonego miejsca do zatrzymania się pociągu. Dla podróżnych został wyznaczony przystanek PKP.

Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych.

4.3.6. Hotele i obiekty czasowo – turystyczne

W ewidencji PSSE w Kościanie znajduje się 6 obiektów hotelarskich, 1 motel, 1 pensjonat, 14 obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (w tym obiekty agroturystyki). W roku 2023 w porównaniu do roku poprzedniego ilość hoteli uległa zmianie, powstał 1 hotel w Bonikowie.

Stan sanitarno – techniczny w obiektach nie budził zastrzeżeń. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień. Postępowanie z bielizną jest prawidłowe. Obiekty są wyposażone w wystarczającą ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Wszystkie kontrolowane hotele i pozostałe obiekty tej grupy zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych, natomiast ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacji, zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni.

Czystość bieżąca zachowana. Otoczenie obiektów czyste i zadbane. Ogółem w tej grupie obiektów przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych.

Właściciele obiektów nie prowadzą monitoringu jakości wody ciepłej użytkowej w zakresie obecności w wodzie bakterii z rodzaju *Legionella sp.* Podczas kontroli właściciele informowani są o konieczności prowadzenia badań jakości wody ciepłej użytkowej w zakresie *Legionella sp.* oraz o zagrożeniach wynikających w przypadku skolonizowania sieci przez bakterie z rodzaju *Legionella sp.*

4.3.7. Inne obiekty użyteczności publicznej

W tej grupie znajdują się obiekty takie jak: stadion sportowy, orliki, stacje paliw, cmentarze, prosekatorium, kostnice i dom pogrzebowy. Ogółem przeprowadzono 32 kontrole. W grupie tych obiektów została wydana 1 decyzja administracyjna nakazująca usunięcie nieprawidłowości z uwagi na zły stan techniczny pomieszczeń oraz z 1 decyzja rachunkowa. Pozostałe skontrolowane obiekty utrzymywane były w dobrym stanie sanitarno - technicznym i porządkowym. Gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi prawidłowa

5. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

5.1. Obiekty leczenia zamkniętego

Na terenie powiatu kościańskiego funkcjonowały 2 obiekty leczenia zamkniętego:

1. Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne w Kościanie wraz z oddziałami: Oddział Leczenia Uzależnień w Kościanie i Oddział Psychiatryczny w Wonieściu.
2. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

W roku 2023 zostały skontrolowane 2 placówki. Łącznie zostały wydane 3 decyzje administracyjne:

- jedna decyzja zmieniająca wcześniej wydaną decyzję administracyjną,
- dwie decyzje zostały wydane z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości stanu sanitarno - technicznego pomieszczeń. Dotyczyły m.in. złego stanu sanitarno - technicznego łazienek, ścian w niektórych salach i w pomieszczeniu wspólnego użytkowania.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały, iż wszystkie uchybienia i nieprawidłowości zostały usunięte. Stwierdzono, iż decyzje zostały wykonane w całości.

Na obiekty leczenia zamkniętego zostały również wydane 4 decyzje rachunkowe (2 za czynności kontrolne, 2 za pobór prób wody).

Ponadto nadzorowano jakość wody ciepłej w instalacji wewnętrznej budynków. Próby wody zostały pobrane w ramach nadzoru sanitarnego z Wielkopolskiego Centrum Neuropsychiatrycznego w Kościanie, Wielkopolskiego Centrum Neuropsychiatrycznego Oddział Leczenia Uzależnień w Kościanie, Wielkopolskiego Centrum Neuropsychiatrycznego Oddział Psychiatryczny w Wonieściu oraz SP ZOZ w Kościanie.

Łącznie pobrano 32 próbki wody. W ramach nadzoru w Wielkopolskim Centrum Neuropsychiatrycznym w Kościanie pobrano łącznie 28 próbek, natomiast w SPZOZ w Kościanie – 4.

Instalacja ciepłej wody w dwóch przypadkach była skolonizowana bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* Wprowadzenie działań naprawczych skutkowało poprawą jakości wody, co potwierdziły przeprowadzone kolejne badania laboratoryjne próbek wody ciepłej.

Na podstawie sprawozdań z badań ostatecznie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie stwierdził, że w badanym zakresie woda spełniała wymagania określone

w Załączniku nr 5 pkt A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

5.2. Obiekty lecznictwa otwartego

Ewidencja Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kościanie w 2023 r.:

- liczba podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	33
- liczba indywidualnych praktyk lekarskich ogółem	61
- liczba indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich	7
- grupowe praktyki lekarskie	1
- liczba indywidualnych praktyk pielęgniarskich	20

W związku z przeprowadzonymi kontrolami bieżącymi, nie wydano decyzji administracyjnych i decyzji płatniczych. Łącznie przeprowadzono 22 kontrole.

Stan sanitarny i techniczny obiektów należących do tej grupy nie budził zastrzeżeń. Placówki były dostosowane do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (tj. Dz. U. z 2022, poz. 402).

Wzmógł się nadzór nad wytwarzaniem, gromadzeniem i przechowywaniem odpadów medycznych wytwarzanych w podmiotach. Postępowanie z odpadami było prawidłowe, zgodne z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1975). W zakresie bieżącej czystości i zachowania reżimu sanitarnego nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.2. Gabinety profilaktyczne i pomocy przedlekarskiej w szkołach

Liczba obiektów w ewidencji w PSSE w Kościanie – 20, z czego w roku 2023 kontrolą objęto 6 gabinetów.

Stan sanitarno - techniczny skontrolowanych gabinetów - dobry. Pomieszczenia czyste. Za czystość w obiektach odpowiada osoba zatrudniona przez szkołę. Środki czystościowe i sprzęt porządkowy zapewnia szkoła.

Pielęgniarki/higienistki wytwarzające odpady medyczne, gromadzą je w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami. Odbierane są przez firmy posiadające wymagane uprawnienia.

Nie wszystkie skontrolowane higienistki wytwarzały odpady medyczne. Ich gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej nie są traktowane jako gabinety zabiegowe, w których udziela się świadczeń medycznych. Zatem nie są wytwórcami odpadów medycznych.

Pomimo, iż nie wszystkie higienistki wytwarzały odpady medyczne, wszystkie posiadały opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz zapobiegawczo posiadały pojemniki przeznaczone do gromadzenia w/w odpadów.

6. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.

Główny cel działania związany jest z nadzorem nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w celu zapobiegania powstania chorób w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz wyznaczenie i usunięcie niekorzystnych dla zatrudnionych osób czynników, a także wypracowanie lepszych warunków pracy. Stan zdrowia pracowników w znacznym stopniu zależy od zagrożeń zawodowych. Z tego powodu działania nadzоровe prowadzone są w zakresie zagadnień związanych z ochroną pracowników przed utratą zdrowia, która może nastąpić w wyniku oddziaływania czynników związanych ze środowiskiem pracy, takich jak czynniki fizyczne (np. hałas, wibracja), czynniki chemiczne (np. rakotwórcze, mutagenne) czy czynniki biologiczne.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego zasadniczymi kierunkami działania realizowanymi podczas sprawowanego bieżącego nadzoru przez Sekcję Higieny Pracy w 2023 roku były:

- działania kontrolne i edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym,
- nadzór nad stanem higieniczno-sanitarnym w zakładach pogrzebowych oraz warunkami pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych,
- działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie przygotowania pracowników pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny prac podczas prac związanych

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

z usuwaniem bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”,

- realizowanie zadań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, a także zbieranie informacji z zakresu legalnego obrotu prekursorami narkotyków,
- nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych,
- nadzór nad produktami kosmetycznymi (producenci, osoby odpowiedzialne, importerzy),
- prowadzenie działań w zakresie monitorowania pojawiania się nowych produktów, substancji psychoaktywnych, skutków wywołanych ich użyciem i miejsc występowania, prowadzenie działań profilaktycznych oraz współpracowanie z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków zastępczych, substancji psychoaktywnych,
- nadzór w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących nowych ograniczeń - stosowania substancji benzofenonu-3 i oktokrylenu w produktach kosmetycznych.

W roku 2023 w ewidencji Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kościanie zarejestrowanych było 284 zakładów, które zatrudniały ogółem 8496 pracowników.

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów w roku 2023
do 9	119
10-49	122
50-249	39
>250	4
RAZEM	284

Tabela nr 10. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją według liczby zatrudnionych w powiecie kościańskim w roku 2023.

W roku 2023 kontrolą objęto 70 zakładów pracy, przeprowadzając w nich 79 kontroli. Najliczniejszą grupę skontrolowanych zakładów stanowiły zakłady sektora drzewnego (tartaki, zakłady stolarskie), branży metalowej oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, w tym m. in. produkty biobójcze oraz kosmetyki.

Kontrole były prowadzone w zakładach o największych zagrożeniach zawodowych, budzących zastrzeżenia pod względem sanitarno-technicznym oraz tych, w których wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy odbiegały od wymagań określonych przepisami. Sprawdzano również zabezpieczenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony indywidualnej, zaopatrzenie w środki czystości.

Prowadzono nadzór nad zakładami pracy, w których pracownicy narażeni są na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, kontynuowano nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi – poprzez kontrole podmiotów zajmujących się obrotem chemikaliami, a także stosujących chemikalia w działalności zawodowej.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości podczas kontroli wydano 4 decyzje administracyjne. Stwierdzone uchybienia dotyczyły braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (2 nakazy), stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych (3 nakazy).

6.1. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy.

Od wielu lat dominującym czynnikiem szkodliwym w kontrolowanych zakładach na terenie powiatu kościańskiego jest hałas. Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu w 2023 roku dotyczyło 231 pracowników, zatrudnionych w 21 zakładach.

Ze względów technologicznych z reguły niemożliwe jest wyeliminowanie tego czynnika szkodliwego ze środowiska pracy. W związku z tym działania podejmowane przez Sekcję Higieny Pracy Powiatowej Stacji obejmują przede wszystkim nadzór nad wypełnieniem przez pracodawców obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas.

Wymagane jest między innymi oznakowanie w zakładzie stref zagrożonych hałasem, zaopatrzenie pracowników w środki ochrony słuchu i egzekwowanie ich stosowania, sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz informowaniu pracowników o ryzyku zawodowym.

W większości przypadków przestrzegany jest obowiązek stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których stwierdzane są przekroczenia dopuszczalnych norm higienicznych.

Ponadto w wyniku prowadzonego nadzoru w 2023 roku stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, które dotyczyły:

- pyłów 219 pracowników w 7 zakładach (pyłów drewna 74 pracowników i 145 pracowników na pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność);
- czynników chemicznych 152 pracowników w 5 zakładach (krzemionki krystalicznej 129 pracowników, Manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn 14 pracowników, Heptanu 2 pracowników, ksyleniu mieszaniny izomerów 5 pracowników, tlenku diazotu 2 pracowników).

Łącznie na ponadnormatywne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2023 roku narażonych było 455 pracowników.

6.2. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.

Różne substancje i ich mieszaniny stosowane są w działalności zawodowej wielu zakładów pracy na terenie powiatu kościańskiego, co powoduje określone zagrożenia dla zdrowia pracowników. W roku 2023 roku w ramach nadzoru przeprowadzono 55 kontroli u stosujących w działalności zawodowej chemikalia. Podczas kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji i mieszanin chemicznych. Stwierdzono brak kart charakterystyki dla stosowanych w działalności zawodowej chemikaliów oraz aktualnego spisu tych produktów. Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów tych substancji i ich mieszanin, kart charakterystyki oraz opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem.

Ponadto, szczególną uwagę zwracano na stosowanie środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia. Sprawdzono również warunki magazynowania substancji i mieszanin chemicznych.

6.3. Substancje chemiczne ich mieszaniny, czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W roku 2023 pod kątem narażenia na substancje chemiczne i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym skontrolowano 18 zakładów. Były to zakłady sektora obróbki drewna, dystrybucji paliw na stacjach paliw, obróbki metali, produkcji chemikaliów, produkcji dachówek i ochrony zdrowia. W trakcie kontroli zwracano uwagę na działania profilaktyczne obejmujące ograniczenie występowania czynnika rakotwórczego, ograniczenie liczby pracujących z czynnikami rakotwórczymi do niezbędnego minimum, stosowanie na stanowiskach pracy właściwej wentylacji ogólnej i miejscowej, stosowanie środków ochrony indywidualnej, informowanie pracowników o potencjalnych skutkach zdrowotnych, wykonywanie profilaktycznych badań lekarskich z uwzględnieniem właściwego zakresu tych badań, wykonywanie badań środowiska pracy, a w przypadku stwierdzenia przekroczeń podejmowanie działań zmierzających do obniżenia stężeń poniżej NDS.

Kontrolowano prowadzenie rejestrów czynników rakotwórczych pod kątem: wykazu stanowisk pracy, na których występuje narażenie, liczby pracowników pracujących w narażeniu, rodzaju podjętych środków i działań ograniczających stopień narażenia. Pracownicy mający kontakt z czynnikami rakotwórczymi wyposażeni są w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej. Pracownicy objęci są szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy podczas, których informowano o skutkach zdrowotnych wynikających ze styczności z czynnikami rakotwórczymi. W skontrolowanych zakładach w narażeniu na czynniki rakotwórcze lub mutagenne pracowało 209 osób w tym 46 kobiet. Przeprowadzone kontrole w 18 zakładach wykazały nieprawidłowości, które dotyczyły braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy zgłoszenia informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do Wojewódzkiego Państwowego Wielkopolskiego Inspektora Sanitarnego oraz braku rejestru prac i rejestru pracowników których wykonywanie powoduje

konieczność pozostawienia w kontakcie z substancjami, ich mieszaninami czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

6.4. Czynniki biologiczne.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kościańskiego skontrolowano 9 zakładów w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi były to zakłady sektora ochrony zdrowia, zakłady rolnicze, zakłady trudniące się zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, zakład świadczący usługi pogrzebowe w których występują szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia. Ogółem na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia narażonych było 550 pracowników.

Dane te zostały ustalone w oparciu o informacje zawarte w ocenach ryzyka zawodowego przeprowadzonych na stanowiskach pracy.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników m.in. zapewniają środki ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, właściwe (bezpieczne) warunki spożywania posiłków i napojów, instrukcje stanowiskowe, procedury, a także proponują uodpornienie przy pomocy dostępnych szczepionek.

W roku 2023 podczas kontroli pod kątem narażenia na czynniki biologiczne nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.5. Choroby zawodowe.

Choroba zawodowa to pojęcie medyczno-prawne określające chorobę ujętą w wykazie chorób zawodowych, spowodowaną działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, albo w związku ze sposobem wykonywania pracy. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kościanie, realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadziła również postępowanie administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kościanie w 2023 roku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Przeprowadzono 5 postępowań administracyjnych w zakładach pracy.

W 2023 roku zostało wydanych 5 decyzji w sprawie chorób zawodowych:

- 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej -pylica krzemowa (poz. 3.2. wykazu chorób zawodowych);
- 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – narządu głosu (poz. 15 wykazu chorób zawodowych);
- 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 wykazu chorób zawodowych).

6.6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi.

W 2023 roku w ramach prowadzonego nadzoru skontrolowano 9 obiektów, w których przeprowadzono 12 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli dokonano przeglądu losowo wybranego asortymentu znajdującego się w sprzedaży. Prowadzono również kontrole dotyczące wycofania z obrotu produktów kosmetycznych z uwagi na zawartość nie dozwolonych do stosowania barwników, zawartości substancji konserwującej, która nie jest dozwolona do stosowania w produktach pozostawających na skórze (mieszanina metyloizolinon, metylochloroizotiazolinon) oraz niewykazane w spisie składników innej substancji konserwującej 2-bromo-2nitropropano-1,3-diol oraz z uwagi na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną.

6.7. Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, w tym kontrola asortymentu produktów na bazie konopi zawierających w swoim składzie (zgodnie z deklaracją na opakowaniu) substancje THC-P (tetrahydrokannabiforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiforol). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono w sprzedaży asortymentu opartego na produktach konopnych. W 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kościanie nie wpływały informacje o pojawiających się obiektach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych. W związku z powyższym nie podejmowano działań kontrolnych i nie wydawano decyzji administracyjnych w tym zakresie. Na terenie powiatu kościańskiego nie zidentyfikowano przypadków dystrybucji oraz sprzedaży środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych i w związku z powyższym nie było konieczności podejmowania wspólnych kontroli z Policją lub innymi służbami.

Na bieżąco prowadzony jest monitoring zatruc środkami zastępczymi dzięki nawiązanej współpracy z Wielkopolskim Centrum Neuropsychiatrycznym w Kościanie i Samodzielnym Publicznym ZOZ w Kościanie. W 2023 roku nie odnotowano przypadku zatrucia środkami zastępczymi.

Dnia 14.11.2023 roku w holu siedziby PSSE utworzono dla petentów Stacji w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia punkt informacyjno-edukacyjny. Zainteresowani mogli zapoznać się z materiałami edukacyjnymi (ulotki, broszury DOPALACZE-WYPALACZE „Środki zastępcze STOP DOPALACZOM”) oraz uzyskać informację o podmiotach udzielających informacji i porad w ramach profilaktyki uzależnień.

W 2023 roku Sekcja Higieny Pracy uczestniczyła w realizacji wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE (REF11) dotyczącego prawidłowości sporządzanych kart charakterystyki zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE)2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r., zmieniające załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH). Projekt był ukierunkowany na wszelkich dostawców, którzy wprowadzają na rynek substancje i mieszaniny, co obejmuje: producentów, importerów formulatorów, dostawców internetowych dystrybutorów, sprzedaż hurtowa i detaliczną.

W związku z realizacją projektu dokonano prawidłowości sporządzenia karty charakterystyki dla produkowanej substancji dwuwodny mleczan cynku numer WE 240-178-9, numer CAS 63179-81-7.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2023 roku w ramach nadzoru nad warunkami higieny pracy zbierano informację na temat przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w nadzorowanych zakładach. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

7. Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży

W 2023 roku nadzorem sanitarnym objęto 203 obiekty stałe takie jak: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, punkt przedszkolny, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, zespoły szkół, placówki wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego oraz place zabaw. Łącznie, w roku sprawozdawczym, przeprowadzono 127 kontroli obiektów.

Działalność w zakresie higieny dzieci i młodzieży koncentrowała się w ciągu danego roku na prowadzeniu bieżącego nadzoru z uwzględnieniem:

- oceny warunków sanitarno – higienicznych w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
- oceny przestrzegania realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w podległych placówkach,
- oceny stanu technicznego i porządkowego pomieszczeń tj. sal zajęć, korytarzy, sal gimnastycznych wraz z ich zapleczem, terenów przyszkolnych (boisk, placów zabaw),
- oceny warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w podległych obiektach pod kątem posiadanej infrastruktury,
- oceny warunków sanitarno – higienicznych i sanitarno – technicznych pracy ucznia,
- oceny mebli szkolnych i sprzętu sportowego pod kątem posiadanych certyfikatów,
- oceny stanu sanitarno – technicznego placów zabaw zarówno przy placówkach oświatowo – wychowawczych, jak i na terenach rekreacyjnych,
- oceny posiadania przez podległe placówki wentylacji grawitacyjnej oraz mechanicznej,
- oceny warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu.

Dodatkowo, w 2023 roku, w 12 szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie powiatu dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

7.1. Remonty przeprowadzone w placówkach w roku sprawozdawczym

Zgodnie z przeprowadzoną oceną przygotowania placówek do nowego roku szkolnego oraz z informacjami uzyskanymi podczas bieżących kontroli w roku sprawozdawczym, stwierdzono, że placówki działające na terenie powiatu kościańskiego, w miarę możliwości, przeprowadziły prace remontowo – przygotowawcze oraz prace konserwatorskie.

Prace te obejmowały:

- odmalowanie pomieszczeń bloku żywienia oraz odmalowanie sanitariatów,
- odświeżenie malatury korytarzy,
- odmalowanie części sal lekcyjnych i pomieszczeń świetlicy;
- częściową wymianę rolet okiennych,
- renowację i dezynfekcję podłóg;

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

- prace porządkowe i konserwatorskie na terenach przyszkolnych (boiska, place zabaw, tereny rekreacyjne),
- konserwację urządzeń na placach zabaw,
- wymianę instalacji gazowej, termomodernizację budynku szkoły, wymianę części stolarki okiennej w starym budynku, wymianę armatury, glazury i malowanie dwóch sanitariatów dla uczniów oraz sanitariatu dla nauczycieli (Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Franciszka Ratajczaka w Kościanie),
- przebudowę starego budynku szkoły i dostosowanie pomieszczeń na potrzeby przedszkola (Zespół Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Racocie)

Zdjęcie nr 1. Nowa sala przedszkolna w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Racocie

Zdjęcie nr 2. Nowa sala przedszkolna w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Racocie

- termomodernizację budynku polegającą na: termomodernizacji ścian fundamentowych i cokołu, ścian zewnętrznych, dachu, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, robotach remontowych zewnętrznych, remoncie pomieszczeń higieniczno – sanitarnych i kotłowni, robotach odtworzeniowych wewnętrznych, remoncie instalacji centralnego ogrzewania i kotłowni wraz z modernizacją instalacji ciepłej wody użytkowej, modernizacji instalacji wodociągowej i hydrantowej oraz kanalizacji sanitarnej oraz montażu nagrzewnic w sali gimnastycznej, budowie nowej instalacji oświetleniowej z wymianą opraw na LED oraz budową instalacji fotowoltaicznej (Zespół Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Starym Luboszu).

Zdjęcie nr 3. Wejście do Zespołu Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Starym Luboszu po przeprowadzonej termomodernizacji budynku

Zdjęcie nr 4. Sala zajęć w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Starym Luboszu po przeprowadzonej termomodernizacji

Ponadto, w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Franciszka Ratajczaka w Kościanie prowadzona jest rozbudowa bazy szkolnej – trwa budowa Centrum Kształcenia Praktycznego, gdzie powstaną pracownie nauki zawodu oraz zaplecze sanitarne. Obiekt zostanie połączony z budynkiem szkoły na poziomie pierwszego piętra. Miejsce prowadzenia prac zostało zabezpieczone przed dostępem uczniów. Rozpoczęcie funkcjonowania nowej części placówki planowane jest na 2024 rok.

W roku 2023 zlikwidowana została Szkoła Filialna w Kiełczewie. Dawny budynek Szkoły Filialnej przystosowany został dla potrzeb Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Konopnickiej w Kościanie. Dokonano gruntownego remontu pomieszczeń. Częściowo wymieniona została stolarka drzwiowa oraz przeprowadzono prace polegające na wymianie instalacji elektrycznej, sieci infrastrukturalnej i instalacja wodno-kanalizacyjnej. W ramach przeprowadzonego remontu sanitariatów wymieniona została także armatura. W efekcie przeprowadzonych prac do dyspozycji placówki szkolnej jest: 10 klas dydaktycznych, świetlica, sala do integracji sensorycznej, gabinet dla pielęgniarki, pedagoga, logopedy, pokój nauczycielski, sanitariaty oraz sala gimnastyczna i szatnie.

Zdjęcie nr 5. Sala zajęć w wyremontowanym budynku szkoły w Kielczewie

Zdjęcie nr 6. Wyremontowane pomieszczenie sanitariatu w budynku szkoły w Kielczewie

Dodatkowo, w 2023 roku, na terenie miasta Kościana powstał nowy obiekt – punkt przedszkolny „Terapeutyczne Senso – Szkraby” ukierunkowany na wsparcie dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Obiekt funkcjonuje przy ul. Naclawskiej i jest placówką niepubliczną.

**Zdjęcie nr 7. Sala zajęć w Punkcie Przedszkolnym „Terapeutyczne Senso-Szkraby”
w Kościanie**

**Zdjęcie nr 8. Sala z urządzeniami do zajęć terapeutycznych w Punkcie Przedszkolnym
„Terapeutyczne Senso-Szkraby” w Kościanie**

8. Stan sanitarny obiektów Żywności i Żywienia

W ewidencji Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kościanie w roku 2023 znajdowało się 1482 obiekty żywieniowo-żywnościowych, w tym 2 zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono ogółem 442 kontrole, w tym 29 kontrole interwencyjne (21 kontroli w związku z interwencjami klientów + 8 kontroli w związku z powiadomieniami w systemie RASFF). Interwencje konsumentów dotyczyły przede wszystkim stwierdzenie w sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarnego. Sklasyfikowano 198 obiektów. Ze wszystkich obiektów w ewidencji 458 zakładów zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, 981 zakwalifikowano do kategorii średniego ryzyka, 42 do kategorii wysokiego ryzyka.

W 1322 obiektach żywieniowo-żywnościowych wprowadzone zostały zasady dobrej praktyki higienicznej, w 188 zakładach wdrożono zasady systemu HACCP, które są ważnym instrumentem mającym na celu pomoc przedsiębiorstwom sektora spożywczego w zakresie zachowania zgodności z zasadami higieny żywności.

W 2023r. pobrano ogółem do badań 170 próbek, z czego:

- 101 zbadano mikrobiologicznie,
- 69 próbki pobrano do badań chemicznych.

101 próbek przekazano do Laboratorium w PSSE w Lesznie, 69 próbek przekazano do Laboratorium w WSSE w Poznaniu oraz do innych laboratoriów zewnętrznych.

Zakwestionowaniu uległo 5 próbek ze względu na wymagania mikrobiologiczne- obecność *Salmonella* spp. Po otrzymaniu wyników, sprawę przekazano do Inspekcji Weterynaryjnej na terenie, której znajdował się zakład produkcyjny.

W 2023 roku wydano 413 decyzji, z czego 226 to rachunki wydane w formie decyzji, 16 decyzji wydanych w celu poprawy stanu sanitarno- technicznego, 73 decyzji zatwierdzających, 52 decyzje wykreślające zakłady z rejestru i 46 decyzje zmieniające.

Nałożono 61 mandatów na sumę 18900 zł.

8.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

Lp.	Nazwa grupy	Rok 2023 z uwagi na parametry mikrobiologiczne i chemiczne		Rok 2023 z uwagi na znakowanie	
		%	liczba	%	liczba
1.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	0	0	0	0
2.	Lody	0	0	0	0
3.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	0	0	0	0
4.	Mięso, podroby, przetwory mięsne	14,3	5	0	0
5.	Przetwory mleczne bez masła i lodów	0	0	0	0
6.	Masło	0	0	25	5
7.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	0	0	0	0
8.	Koncentraty spożywcze	0	0	0	0
9.	Tłuszcze roślinne	0	0	0	0
10.	Warzywa, przetwory i produkty warzywne	0	0	0	0
11.	Owoce, przetwory i produkty owocowe	0	0	0	0
12.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	0	0	100	5
13.	Majonezy, musztardy, sosy	0	0	0	0
14.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	0	0	0	0
15.	Suplementy diety	0	0	0	0
16.	Przyprawy	0	0	0	0
17.	Drób i produkty drobiarskie, jaja	0	0	0	0

Tabela nr 11. Próby kwestionowane w 2023 r.

Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 134 próbki środków spożywczych –krajowych, z czego:

81 próbek zbadano mikrobiologicznie oraz 53 próbek zbadano chemicznie, zakwestionowano 5 próbek ze względu na wymagania mikrobiologiczne - obecność Salmonella spp.

8.2. Importowane środki spożywcze

W roku 2023 pobrano do badań z importu i UE 31 próbki środków spożywczych, w tym:

- 5 próbek „Arbuz” – (mikrobiologia -Salmonella, Listeria monocytogenes,) UE,
- 5 próbek „Majeranek”- (mikrobiologia -Salmonella, Listeria monocytogenes,) import,
- 5 próbek „Mix sałat”- (mikrobiologia- Salmonella, Listeria monocytogenes, zapleśnienie, obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników i ich pozostałości) UE,
- 5 próbek „Masa jajowa płynna” (mikrobiologia- Salmonella spp.) UE
- 1 próbka „Olej palmowy” (3MPCD) UE,
- 1 próbka „Cytryny” –(metale) import,
- 1 próbka „Grapefruit”- (pestycydy) import,
- 2 próbki „Desery jedzone łyżeczką” (substancje dodatkowe) UE,
- 1 próbka „Banany” (metale) import,
- 1 próbka „Czosnek” (pestycydy) import,
- 1 próbka „Ryż brązowy” (pestycydy) UE,
- 1 próbka „Maliny mrożone” (metale) import,
- 1 próbka „Kawa w kapsułkach” (Ochratoksyna A) UE,
- 1 próbka „Wątroba wieprzowa” (metale) UE.

8.3. Badania w kierunku wykrycia genetycznej modyfikacji

W 2023r. pobierano do badań 1 próbkę produktu „Parówki drobiowe” w kierunku GMO- próbka nie uległa zakwestionowaniu.

8.4. Ocena sposobu żywienia

Na terenie działalności PSSE w Kościanie żywienie zbiorowe zamknięte prowadzone jest w 61 placówkach.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Są to:

- 2 stołówki pracownicze,
- 2 bloki żywienia w szpitalu,
- 2 kuchnie niemowlęce,
- 3 bloki żywienia w domu opieki społecznej,
- 2 bloki żywienia w żłobku,
- 14 stołówek szkolnych,
- 1 stołówka w internacie,
- 27 stołówek w przedszkolach,
- 1 stołówka w zakładzie specjalnym,
- 6 inne zakłady żywienia.

W ewidencji znajduje się 14 stołówek szkolnych i 27 bloków żywienia w przedszkolach. Posiłki częściowo są refundowane przez lokalne Ośrodki Pomocy Społecznej. Placówki oświatowe na terenie Gminy Kościan wprowadziły posiłki jednodaniowe lub dwudaniowe. Stawki żywieniowe w stołówkach szkolnych wynoszą przeciętnie od 5,00 do 7,00 zł, natomiast w stołówkach przedszkolnych stawka żywieniowa wynosi 9,00-16,00 zł.

Szkoły objęte są programem „Szkłanka mleka”, „Owoc w szkole” refundowanym przez Agencję Rynku Rolnego. Dzięki temu dzieci otrzymują codziennie porcję mleka w kartoniku oraz dwa razy w tygodniu owoc lub warzywo.

Pracownicy bloków żywienia w szkołach i przedszkolach uczestniczą w szkoleniach nt. zdrowego odżywiania przez co zwiększa się świadomość personelu. Dyrektorzy placówek w sposób bardzo poważny podchodzą do zaleceń wydawanych przez Inspekcję Sanitarną, dzięki temu oferowane posiłki są coraz bardziej urozmaicone, zawierają owoce i warzywa, pieczywo razowe i są przygotowywane z wykorzystaniem odpowiedniej obróbki termicznej.

W czasie sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego oceniane są jadłospisy. Wszystkie zastrzeżenia i sugestie dot. jadłospisów są przyjmowane przez dyrekcję placówek i w miarę możliwości nieprawidłowości w tym zakresie są usuwane.

Większość szkół i przedszkoli dostosowała się do wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1169/2011 i opracowała wykaz składników w tym zaznaczono alergeny dla oferowanych posiłków.

Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne im. Oskara Bielawskiego w Kościanie posiada własny blok żywienia. W placówce tej obliczana jest systematycznie kaloryczność przygotowywanych posiłków.

8.5. Nadzór nad przedmiotami użytku

W 2023r. pobrano do badań 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- 1 próbka szklanka z szarą kalkomanią - migracja ołowiu i kadmu (UE),
- 1 próbka zestaw szklanek 500 ml - migracja ołowiu i kadmu (import),
- 1 próbka łyżka cedzakowa czarna - suma pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- 1 próbka kubek 330 ml- migracja ołowiu i kadmu (import).

8.6. Nadzór nad żywnością specjalnego przeznaczenia

i suplementami diety.

W 2023 roku w ramach kontroli urzędowej pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek suplementów diety oraz 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w tym:

- 1 próbkę suplementu diety zbadano w kierunku zawartości kofeiny i znakowania,
- 2 próbki suplementu diety zbadano w kierunku zawartości witaminy C i znakowania,
- 2 próbki suplementu diety zbadano w kierunku zawartości kadmu, ołowiu i rtęci,
- 1 próbkę środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego w kierunku Aflatoksyny M1,
- 1 próbkę środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego w kierunku znakowania

W czasie kontroli sanitarnych w miejscach obrotu żywnością oceniono znakowanie 16 produktów z grupy „suplementy diety” – znakowanie nie uległo zakwestionowaniu.

9. Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

9.1. Programy krajowe

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest prowadzenie edukacji młodzieży i lokalnego społeczeństwa nt. HIV/AIDS oraz promowanie wykonywania testów przeciw wirusowi HIV. Temat bezpiecznych zachowań w zapobieganiu zakażeniom HIV i chorobie AIDS przeprowadza się w środowisku uczniów szkół ponadpodstawowych, realizując go w formie wykładów, projekcji filmowych, konkursów, szkoleń, poprzez rozdawnictwo ulotek i materiałów edukacyjnych. W materiały edukacyjne zaopatruje się Szkoły Ponadpodstawowe, Poradnię Dermatologiczną, w miarę możliwości Poradnie Lekarza Rodzinnego, Oddział Ratunkowy, Puby.

W ramach akcji „Bezpieczne Walentynki 2023” nawiązano współpracę z Miejską Biblioteką Publiczną w Kościanie, którą zaopatrzone w materiały edukacyjne w formie zakładki do książek, które rozdawano czytelnikom oraz w ulotki, które umieszczono w czytelnicy. W tematyczne ulotki zaopatrzone 1 Pub, 1 siłownię na terenie miasta oraz Poradnię Dermatologiczną. Zorganizowano i przeprowadzono prelekcję dla uczestniczek Klubu Integracji Społecznej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie. W spotkaniu uczestniczyło 10 osób. Spotkanie składało się z Quizu - „Sprawdź co wiesz o HIV/AIDS i innych chorobach przenoszonych drogą płciową!” oraz tematycznej pogadanki, na końcu odbyła się krótka dyskusja, zainteresowani mogli zaopatrzyć się w tematyczne ulotki.

Dnia 11.09.2023 r. zostało zorganizowane i przeprowadzone szkolenie oraz warsztaty w ramach projektu Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV dla uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Nietążkowie. W szkoleniu wzięli udział uczniowie Technikum. Razem w szkoleniu uczestniczyło 17 osób. Każdy uczestnik otrzymał dyplom oraz materiały edukacyjne ulotki, informator „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS”, informację z adresami pkt. konsultacyjno – diagnostycznych.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Jak co roku PSSE we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Kościanie uczestniczyła w przeprowadzeniu kolejnej edycji (XXI) konkursu pod hasłem „Nie daj szansy AIDS” na etapie powiatowym. Konkurs skierowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych i polegał na samodzielnym nagraniu i zmontowaniu rolki na media społecznościowe na temat wykonania testu w kierunku zakażenia HIV. Na konkurs w tym roku nie wpłynęła żadna praca.

W ramach Światowego Dnia AIDS na stronie internetowej PSSE umieszczono informację o Światowym Dniu AIDS, aktualnych Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych.

W dniu 01.12.2023 r. w ramach Światowego Dnia AIDS w I Liceum Ogólnokształcącym w Kościanie we współpracy z pielęgniarką szkolną utworzono na korytarzu szkoły punkt informacyjno – edukacyjny. Wśród chętnych uczniów przeprowadzono ankietę wiedzy nt. HIV/AIDS (15 osób).

Na bieżąco w mediach społecznościowych zamieszczane są tematyczne informacje.

Zdjęcie nr 9. Szkolenie dla Młodzieżowych Liderów Zdrowia nt. HIV/AIDS

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Zdjęcie nr 10. „Trzymaj Formę”.

Celem działań w ramach programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o indywidualną odpowiedzialność i wolny wybór jednostki.

Wszystkie szkoły (13) biorące udział w programie zostały wyposażone w materiały do realizacji (Poradnik dla nauczyciela, scenariusz zajęć, plakat). Dla szkolnych koordynatorów przeprowadzono szkolenie, przedstawiono prezentację, omówiono cele i założenia programu, przedstawiono metodykę realizacji.

Program „Trzymaj Formę” jest atrakcyjny dla uczniów z uwagi na unikalne dwukierunkowe podejście promujące przyjemność zbilansowanego odżywiania z regularną aktywnością fizyczną. Z każdym rokiem świadomość młodzieży i odpowiedzialność za swoje zdrowie jest coraz większa, dlatego kontynuacja tego programu ma głęboki sens.

„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”

Program ma na celu upowszechnianie informacji o szkodliwości palenia tytoniu wśród społeczności, zmniejszenie zachorowań wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy oraz promowanie i upowszechnianie mody na niepalenie, głównie wśród uczniów i młodzieży. Na poziomie powiatowym program realizowany był przez pracowników PSSE OZiPZ. Na poziomie szkół i przedszkoli realizowali go wychowawcy klas i oddziałów „O” w przedszkolach we współpracy ze Szkolną Służbą Zdrowia w ciągu całego roku szkolnego.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- we współpracy ze Starostwem Powiatowym konkurs na etapie powiatowym pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” na lapbooka o tematyce antytytoniowej, skierowany do uczniów klas V. W konkursie wzięło udział 12 szkół podstawowych na terenie powiatu, na konkurs wpłynęło 12 prac. Nagrodzono 3 prace oraz przyznano 2 wyróżnienia. Nagrody ufundowało Starostwo Powiatowe w Kościanie. Praca która zajęła I miejsce na etapie powiatowym została przesłana na etap wojewódzki gdzie zajęła III miejsce.

Zdjęcie nr 11. - Nagrodzona praca konkursowa w konkursie „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

- szkolenie i warsztaty w ramach Młodzieżowych Liderów Zdrowia dla uczniów VIII klasy szkoły podstawowej nt.: szkodliwości palenia, w szkoleniu uczestniczyło 17 uczniów.

Zdjęcie nr 12 - Szkolenie dla „Młodzieżowych Liderów Zdrowia – kontra tytoń”

- w ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu został utworzony w holu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kościanie punkt informacyjno – edukacyjny. Można było skorzystać z badania pomiaru tlenu węgla w płucach przy pomocy Smokelyzera, uzyskać informację o podmiotach udzielających porad i informacji w ramach profilaktyki uzależnień oraz zaopatrzyć się w tematyczne materiały edukacyjne. Skorzystało 26 osób

Zdjęcie nr 13 - Punkt informacyjno- edukacyjny w Miejskiej Bibliotece Publicznej

- w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia utworzono 2 punkty informacyjno – edukacyjne jeden dla pacjentów Stacji, drugi dla słuchaczy Ośrodka Doskonalenia Zawodowego w Kościanie. Z edukacji w punktach skorzystały razem 53 osoby, natomiast z badania Smokelyzerem 30 osób

- w współpracy z Komendą Powiatową Policji przeprowadzono w ramach realizowanych przez nią „Dni Profilaktyki Uzależnień” dwie prelekcje nt. konsekwencji zdrowotnych palenia zwykłych jak i e-papierosów. W zajęciach wzięli udział uczniowie VII i VIII klas, łącznie 148 uczniów.

Na stronie internetowej Stacji umieszcza się na bieżąco informacje o tematyce antytytoniowej, regulaminy konkursów oraz informacje z ich przebiegu.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Zdjęcie nr 14 - Punkt informacyjno – edukacyjny w Ośrodku Kształcenia Zawodowego w Kościanie

Zdjęcie nr 15 - Punkt informacyjno – edukacyjny w siedzibie PSSE w Kościanie

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych z oddziałów „O” z udziałem rodziców i opiekunów. Ma charakter profilaktyczny a przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program realizowany był w 20 placówkach, łącznie wzięło w nim udział 685 dzieci oraz 163 rodziców. Placówki biorące udział w programie zostały zaopatrzone w materiały do jego realizacji.

„Bieg po zdrowie”

Program skierowany jest do uczniów IV klas szkoły podstawowej, grupa wiekowa (9-10 lat). Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e- papierosów. Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi i zróżnicowanymi. Program angażuje nie tylko środowisko szkolne ale i domowe uczniów. W roku 2023 program był realizowany w 8 szkołach, wzięło w nim udział 501 uczniów oraz 225 rodziców. Szkoły realizujące program zostały zaopatrzone w materiały do jego realizacji.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Jest to ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Oprócz treści dydaktycznych program ma duże możliwości praktycznego działania w postaci wycieczek, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów (np. pszczelarz, ogrodnik, rolnik). Dzięki realizacji programu dzieci poznają nieprzetworzone produkty ekologiczne, poznają znaki jakimi oznacza się żywność ekologiczną. W programie w roku 2023 wzięło udział 7 przedszkoli, 277 dzieci i 168 rodziców. W ramach programu zorganizowano i przeprowadzono na etapie powiatowym konkurs pod tytułem „EKO jest lepsze!”. Przedmiotem konkursu było grupowe przygotowanie i przedstawienie teatryku kukielkowego nt. produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia. Na konkurs wpłynęła 1 praca, nagrodę ufundowała PSSE.

9.2. Programy i Projekty wojewódzkie

„Mamo, Tato – co Wy na to?”

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 - letnich oraz ich rodziców i opiekunów. Celem ogólnym programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. Ponadto program ma na celu podniesienie wiedzy rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego, ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci. Placówki biorące udział w programie (18 placówek przedszkolnych i 5 w szkołach podstawowych z oddziałami „O”). Łącznie w programie wzięło udział 974 dzieci oraz 540 rodziców. Wszystkie placówki zostały wyposażone w materiały edukacyjne w postaci broszur dla dzieci i rodziców, odblasku w kształcie puzzla dla każdego dziecka.

W placówkach realizujących program na zebraniach zapoznano rodziców z treścią programu, omówiono poszczególne rozdziały tematyczne, przekazano rodzicom broszury.

W opinii kadry przedszkolnej program jest ciekawy, dobrze opracowany i oprzyrządowany. Broszura dla dzieci i rodziców okazała się strzałem w dziesiątkę, teksty trafiają do dzieci i rodziców.

„Mały kleszcz- duży problem?”

W ramach programu zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla kadry Hufca Pracy w Kościanie w formie wykładu i projekcji filmowej. W szkoleniu uczestniczyło 8 osób. Uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne w postaci plakatów, ulotek i kleszczołapek. Przeprowadzono 3 pogadanki dla uczestników półkolonii podczas akcji lato w których uczestniczyło 54 dzieci. W ramach festynu pt. „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa” zorganizowanego przez Starostwo Powiatowe w Kościanie, PSSE zorganizowała stoisko informacyjno – edukacyjne w którym można było uzyskać informację i zaopatrzyć się w materiały edukacyjne na temat kleszczy.

Zdjęcie nr 16 - Szkolenie dla kadry Hufca Pracy w Kościanie

Zdjęcie nr 17 - Szkolenie dla kadry Hufca Pracy w Kościanie

Profilaktyka Raka Szyjki Macicy – „Wybierz życie – pierwszy krok” +

Celem programu jest edukacja młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, głównie dziewcząt, mająca zwiększyć poziom wiedzy nt. zapobiegania chorobom nowotworowym ze szczególnym uwzględnieniem raka szyjki macicy. Program realizowany był w 3 szkołach ponadpodstawowych. W programie wzięło udział 958 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Do realizacji wykorzystuje się wcześniej otrzymane pakiety z materiałami edukacyjnymi.

Program realizuje się wg scenariuszy zajęć z Poradnika dla Koordynatora programu, wykład, projekcja filmowa, ankieta. W roku 2023 wszystkie szkoły realizujące program otrzymały tematyczne ulotki, zakładki i plakaty.

Profilaktyka Czerniaka „Znamię! Znam je?”

Celem programu jest edukacja młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, mająca zwiększyć poziom wiedzy nt. zapobiegania chorobom nowotworowym ze szczególnym uwzględnieniem nowotworu skóry czerniaka. Program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych.

W programie wzięło udział 1280 uczniów.

Do realizacji programu szkolni koordynatorzy otrzymali materiały edukacyjne w postaci Poradnika dla koordynatora, plakaty, tematyczne ulotki.

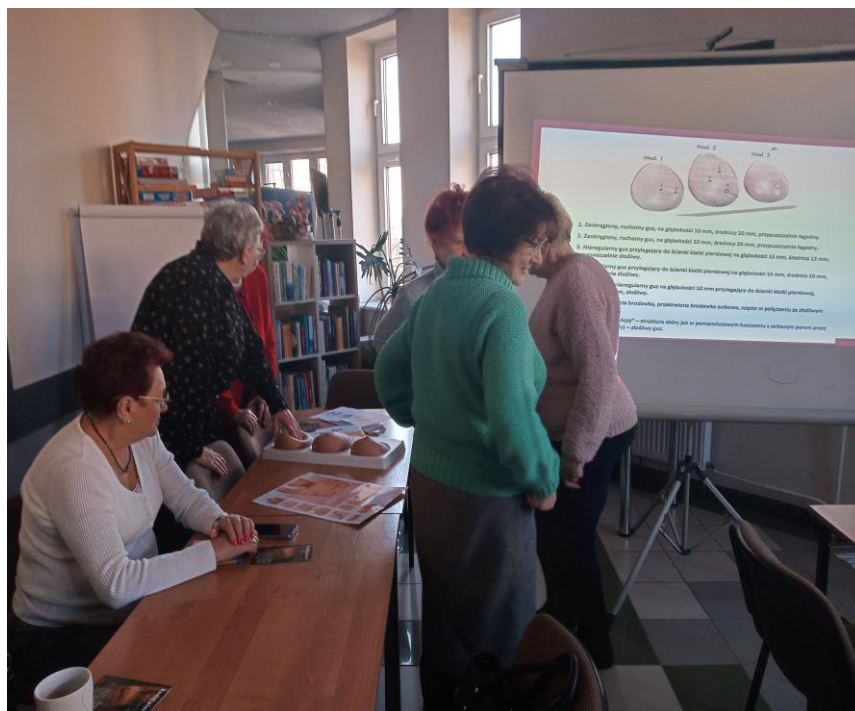
Profilaktyka Raka Piersi „Co kryją Twoje piersi?”

Celem ogólnym projektu jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego. Dostarczenie wiedzy dotyczącej epidemiologii występowania nowotworów piersi w województwie na tle kraju, dostarczenie wiedzy nt. patogenezy czynników ryzyka i objawów chorobowych oraz wiedzy nt profilaktyki raka piersi

i motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym. Odbiorcami projektu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice, pracownicy zakładów pracy, członkowie stowarzyszeń, kół gospodyń, klubów seniora, uniwersytetów trzeciego wieku i innych. W ramach projektu przeprowadzono 6 szkoleń, 3 dla uczniów szkół ponadpodstawowych (71 uczniów) i 3 dla uczestników Klubu Integracji Społecznej przy OPS w Kościanie (44 osoby). Podczas szkoleń przeprowadza się pokaz samobadania piersi z użyciem fantomu, uczestnicy mogą zaopatrzyć się w tematyczne ulotki i kalendarzyki badań piersi.

Zdjęcie nr 18 - Szkolenie dla uczestniczek Klubu Integracji Społecznej

Zdjęcie nr 19 - Szkolenie dla uczestników grupy Aktywny Senior

Profilaktyka higieny jamy ustnej „Zdrowe zęby mam!”

Celem ogólnym projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów oraz utrwalanie wiedzy nt. podstawowych zasad profilaktyki próchnicy. Adresatami projektu są uczniowie klas I - III szkoły podstawowej. Zajęcia prowadzi się w formie pogadań przy wykorzystaniu prezentacji multimedialnej i modelu szczęki. Przeprowadzono 7 pogadań z instruktażem prawidłowego mycia zębów dla 122 uczniów.

Wszyscy uczestnicy zajęć otrzymali tematyczne broszurki, magnesy z logo projektu, kalendarzyki mycia zębów.

Zdjęcie nr 20 - Materiały dydaktyczne do realizacji projektu

Zdjęcie nr 21 - Pogadanka w Szkole Podstawowej w Kokorzynie

9.3. Interwencje nieprogramowe.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania:

Kampania Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) pt.: „Wybieraj zdrową żywność”.

Kampania ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcanie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców w wieku 25 – 45 lat.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Podczas festynu Starostwa Powiatowego w Kościanie pt.: „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kościanie zorganizowała stoisko informacyjno-educacyjne gdzie udzielano informacji o zasadach higieny, suplementów diety, porad grzybowych oraz chorób zakaźnych. Zainteresowani mogli zaopatrzyć się w tematyczne ulotki.

Zdjęcie nr 22 - „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa”

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Zdjęcie nr 23 - „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa”

Podsumowanie działalności.

Działalność OZiPZ w Kościanie jest realizowana zgodnie z zadaniami określonymi w ustawie o Inspekcji Sanitarnej. Zmierzają one do poprawy zdrowia społeczeństwa. W tym celu organizowane są akcje informacyjne i realizowane programy prozdrowotne. Spotykają się one z zainteresowaniem ze strony odbiorców. Skuteczność działań wychowawczo- zdrowotnych w dużej mierze jest uzależniona od warunków zewnętrznych najbliższego środowiska, dlatego działania nasze ukierunkowane są głównie na współpracę z dyrektorami szkół i przedszkoli, Szkolną Służbą Zdrowia, pedagogami, wychowawcami.

Bardzo dobrze układa się współpraca ze Starostwem Powiatowym, które występuje jako współorganizator imprez i fundator nagród. Współpracuje się także Hufcem Pracy, Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Kościańskim Ośrodkiem Kultury, Świetlicą Socjoterapeutyczną, Miejską Biblioteką Publiczną.

10. Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny działając na wniosek inwestora, podmiotu gospodarczego lub upoważnionego organu realizuje następujące zadania:

- 1) Zajmuje stanowiska w zakresie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko na podstawie wymagań wynikających z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.),
- 2) Wydaje opinie o projektach dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.),
- 3) Wydaje opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.),
- 4) Wydaje opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie wyżej cytowanej ustawy,
- 5) Uzgadnia dokumentację projektową w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych na podstawie zapisu art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.),
- 6) Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.) oraz art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 682 z późn. zm.),
- 7) Przeprowadza kontrole i wizje lokalne przed zajęciem stanowiska i wydaniem opinii,

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE**

- 8) Zajmuje stanowisko w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych w innych sprawach będących w kompetencji PPIS, w tym uzgadnia warunki zabudowy w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 9) Wydaje decyzje płatnicze za czynności wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

LP.	ZAKRES TEMATYCZNY	ILOŚĆ SPRAW w okresie sprawozdawczym
1.	Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	6
2.	Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	11
3.	Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	52
4.	Wydawanie opinii w sprawach uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	16
5.	Zajmowanie stanowisk w innych sprawach, w tym: - uzgodnienia warunków zabudowy - opinie o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - wnioski do planów zagospodarowania przestrzennego - milczące załatwienie sprawy wystawianie decyzji płatniczych za czynności wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	122 (57) (2) (5) (1) (57)
6.	Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	45
7.	Uzgodnienia dokumentacji projektowej w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych	13
	OGÓLEM	263

Tabela nr 12. Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2023.

11. Zakończenie

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku 2023 była ochrona zdrowia ludzkiego po przez czynności związane ze stałymi działaniami polegającymi na ochronie zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i chorób powodowanych warunkami środowiska.

Zadania powyższe wynikają z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2023 r. 338 z późn). Jednym z głównych zadań było utrzymanie wysokiego poziomu usług poprzez wdrożenie, utrzymanie i doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z normą PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, wdrażano również programy wspomagające pracę pracowników w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w powiecie kościańskim
2. Wzmoczenie nadzoru nad poprawą jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
3. Dostosowaniem obiektów do wymagań prawa żywnościowego, a w szczególności wdrożenia zasad systemu HACCP.
4. Prowadzenie działalności oświatowo – zdrowotnej.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej często uczestniczą w różnych działaniach, które promują zachowania prozdrowotne wśród obywateli, uświadamiając ich czym zajmuje się Inspekcja Sanitarna. Na festynach, na które zapraszana jest Inspekcja Sanitarna organizowane jest stoisko informacyjno-edukacyjne gdzie pracownicy Inspekcji udzielają porad i instruktarzy. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzają szkolenia i pogadanki wśród różnych grup społecznych i wiekowych. Idąc z duchem czasu działania wykonywane przez pracowników Inspekcji Sanitarnej oraz różne akcje edukacyjne prowadzone są również w mediach społecznościowych, by dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców.

Załącznik nr 1. Wykaz rycin

Ryc. 1. Mapa powiatu kościańskiego

Załącznik nr 2. Wykaz tabel

Tabela nr 1. *Sytuacja demograficzna*

Tabela nr 2. *Liczba zachorowań na choroby zakaźne w latach 2022 – 2023*

Tabela nr 3. *Liczba zachorowań na koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2022-2023*

Tabela nr 4. *Zgony na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023*

Tabela nr 5. *Zgony na SARS-CoV-2 w latach 2022-2023 wg wieku*

Tabela nr 6. *Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu kościańskiego wg wydajności dobowej produkcji*

Tabela nr 7. *Liczba kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli*

Tabela nr 8. *Liczba pobranych próbek wody Basen Kościan*

Tabela nr 9. *Liczba przeprowadzonych kontroli Basen Kościan*

Tabela nr 10. *Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją według liczby zatrudnionych w powiecie kościańskim w roku 2023.*

Tabela nr 11 . *Próby kwestionowane w 2023 r*

Tabela nr 12. *Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2023*

Załącznik nr 3. Wykaz zdjęć

Zdjęcie nr 1. *Nowa sala przedszkolna w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Racocie*

Zdjęcie nr 2. *Nowa sala przedszkolna w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Racocie*

Zdjęcie nr 3. *Wejście do Zespołu Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Starym Luboszu po przeprowadzonej termomodernizacji budynku*

Zdjęcie nr 4. *Sala zajęć w Zespole Szkół Gminy Kościan Przedszkole i Szkoła Podstawowa w Starym Luboszu po przeprowadzonej termomodernizacji*

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
w KOŚCIANIE

Zdjęcie nr 5. *Sala zajęć w wyremontowanym budynku szkoły w Kielczewie*

Zdjęcie nr 6. *Wyremontowane pomieszczenie sanitariatu w budynku szkoły w Kielczewie*

Zdjęcie nr 7. *Sala zajęć w Punkcie Przedszkolnym „Terapeutyczne Senso-Szkraby” w Kościanie*

Zdjęcie nr 8. *Sala z urządzeniami do zajęć terapeutycznych w Punkcie Przedszkolnym „Terapeutyczne Senso-Szkraby” w Kościanie*

Zdjęcie nr 9. *Szkolenie dla Młodzieżowych Liderów Zdrowia nt. HIV/AIDS*

Zdjęcie nr 10. *„Trzymaj Formę”.*

Zdjęcie nr 11. *- Nagrodzona praca konkursowa w konkursie „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”*

Zdjęcie nr 12. *-Szkolenie dla „Młodzieżowych Liderów Zdrowia – kontra tytoń”*

Zdjęcie nr 13. *- Punkt informacyjno- edukacyjny w Miejskiej Bibliotece Publicznej*

Zdjęcie nr 14. *- Punkt informacyjno – edukacyjny w Ośrodku Kształcenia Zawodowego w Kościanie*

Zdjęcie nr 15 *- Punkt informacyjno – edukacyjny w siedzibie PSSE w Kościanie*

Zdjęcie nr 16 *- Szkolenie dla kadry Hufca Pracy w Kościanie*

Zdjęcie nr 17. *- Szkolenie dla kadry Hufca Pracy w Kościanie*

Zdjęcie nr 18 *- Szkolenie dla uczestniczek Klubu Integracji Społecznej*

Zdjęcie nr 19 *- Szkolenie dla uczestników grupy Aktywny Senior*

Zdjęcie nr 20 *- Materiały dydaktyczne do realizacji projektu*

Zdjęcie nr 21 *- Pogadanka w Szkole Podstawowej w Kokorzynie*

Zdjęcie nr 22 *- „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa”*

Zdjęcie nr 23 *- „Dzień zdrowia i bezpieczeństwa”*

Załącznik nr 4. Wykaz wykresów

Wykres nr 1 *Ludność w powiecie kościańskim.*

Stan na dzień 10.01.2024.- źródło GUS .

Opracowanie graficzne:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kościanie dr inż. Piotr Zielonka,

Starszy asystent Karolina Nowacka